

RAPORT

PODŁOGI
I POSADZKI

■ Posadzka

Aleksandra Kuśmierczyk

Nowe pod stopami

Co na posadzkę?
Odpowiedź wydaje się prosta: to, co nam się podoba!
Ale warto też wziąć pod uwagę, czy wybrany materiał jest łatwy do utrzymania w czystości, czy będzie go można odnawiać i czy pasuje do wnętrza. O czym zapomnieliśmy?

Wybór mamy niemal nieograniczony, bo w sklepach budowlanych pełno jest materiałów na posadzki. Ale choć rozwiązań jest tak wiele, radzimy następujący schemat: **do holu i kuchni – łatwo zmywalne płytki, do salonu – parkiet, a w sypialni i pokoju dziecka – miękka wykładzina.**

Drewno

Posadzki mogą mieć różne kolory i faktury, a że drewno jest materiałem naturalnie zmiennym, mamy pewność, że nikt nie będzie miał takiej posadzki jak my. Wybieramy drewno, które nam się podoba, ale chcemy też oczywiście, by było dobrej jakości i miało właściwości odpowiednie do przeznaczenia. Jak to ocenić? Trzeba poszukać odpowiedzi na poniższe pytania.

Jaki gatunek? Do domów jednorodzinnych najczęściej wybiera się niżej wymienione gatunki rodzime. Iglaste:

- modrzew – najtrwalszy, odporny na grzyby, ale ma ciemne, rzucające się w oczy sęki;
- jodła – miękka, ma sporo sęków, jest tania;
- sosna – sprężysta, ale trudna w obróbce;
- świerk – może mieć dużo sęków, jest miękki, dlatego najlepiej ułożyć go w pomieszczeniu rzadziej użytkowanym, np. w sypialni.

A także liściaste:

- brzoza – mało odporna na grzyby;
- buk – twardy, choć nietrudny w obróbce;
- dąb – twardy i wytrzymały, może mieć kolor czarny;
- jesion – ma wyrazisty rysunek słojów, a im ma ciemniejszy odcień, tym jest twardszy.

Coraz popularniejsze stają się także różne **gatunki egzotyczne**, takie jak iroko, kempas, teak, daru daru. **Są one bardzo wytrzymałe i odporne na wilgoć, dlatego zaleca się je na posadzki w łazienkach i kuchniach.**

W jakiej klasie? Drewno na posadzki powinno być twarde i stabilne, dlatego zanim trafi do sprzedaży, poddawane jest starannej ocenie i klasyfikacji. Porównując usłojenie, barwę i strukturę drewna, kwalifikuje się je do odpowiedniej klasy.

Klasa I, czyli selekt – drewno bez sęków i pęknięć. Ma równomierne usłojenie i jednolitą kolorystykę. Nadaje się do dużych, reprezentacyjnych pomieszczeń. Jest najdroższe.

Klasa II, inaczej standard – drewno z niewielkimi sękami o średnicy do 6 mm, o słojach lekko zakrzywionych i widocznych różnicach barwy, dzięki czemu wygląda naturalnie.

Klasa III, inaczej natur – drewno z sękami o średnicy od 6 do 15 mm. Barwa i słoje drewna mogą się różnić. Ma liczne wady, a sęki mogą wypadać.

Twarde czy miękkie? Tę cechą drewna określa się współczynnikiem Brinella, który wyznacza się przez wciskanie w drewniany element z określoną siłą i przez określony czas metalowej kulki o średnicy 10 mm. Potem mierzy się głębokość powstałego wgłębienia i na tej podstawie oblicza współczynnik: im drewno jest twardsze, tym współczynnik jest wyższy. Aby badania były wiarygodne, przeprowadza się je kilkakrotnie. **Najtwardsze są gatunki egzotyczne: merbau, heban, sukupira, jatoba, a najmniej odporna na wgniecenia jest sosna, olcha i brzoza.** Po co nam te informacje? Twarde drewno wolniej się zużywa, a więc podłoga z takiego drewna dłużej będzie wyglądała jak nowa.

Na ile wilgotne? Zanim kupi się drewno, trzeba poprosić sprzedawcę, by sprawdził jego wilgotność. Najlepiej, by wyniosła od **7 do 11%**. Jeśli wybierze się drewno za suche, parkiet może zacząć się paczyć lub odklejać.

▶ Higroskopijność, czyli co?

Elementy drewniane mają bardzo ważną cechę – **reagują na zawartą w powietrzu wilgoć – wchłaniają ją, a po pewnym czasie oddają z powrotem otoczeniu.** W ten sposób, na przemian, kurczą się i rozszerzają, zmieniając swoją objętość. Proces ten trwa nawet wtedy, gdy drewno jest już przyklejone do podłoża. Taką właściwość nazywa się higroskopijnością. **Najmniej podatne na zmiany wilgotności są gatunki drzew egzotycznych.**

Jeśli natomiast za mokre – może się odkleić.

Ważna jest także wilgotność powietrza w pomieszczeniu, w którym planuje się ułożenie posadzki oraz wilgotność podłoża. Parametry te sprawdza parkieciarz. Jeśli wilgotność powietrza wynosi od 45 do 65%, a podłoża 3%, może on przystępować do pracy.

Rodzaje posadzek drewnianych

Parkiet. Wykończenie podłóg cenione za naturalność i trwałość; musi być układany przez specjalistę. Wykonuje się go z deszczulek z litego drewna, zwanych potocznie klepkami. W tradycyjnej wersji deszczułki parkietu mają krawędzie wyprofilowane w pióro i wpust, ale stosuje się obecnie różne inne odmiany parkietu (patrz ramka *Rodzaje parkietów*). Z deszczulek można układać różne wzory: najpopularniejszą jodełkę, kwadraty, romby lub szachownice, można też parkiety dobierać ko-

▼ Posadzki lakierowane, zarówno parkiet, jak i panele, są mało odporne na zarysowania piaskiem, dlatego lepiej ich nie stosować w pomieszczeniach, przez które wychodzi się na dwór. W takich miejscach lepiej ułożyć parkiet olejowany

foto: Baltic Wood

Temperatura pomieszczenia oraz podłoża podczas układania parkietów nie powinna być niższa niż 15 °C ani wyższa niż 30 °C

foto: Kromospan

Panele laminowane można ułożyć w kuchni, dlatego, że ich wierzchnia warstwa jest bardzo trwała: odporna na uderzenia, wgniatanie i ścieranie

foto: Komfort

„ Przez co najmniej 5 dni należy sezonować parkiet w pomieszczeniu, w którym zamierza się go ułożyć „

lorystycznie z różnych gatunków drewna.

Wymiary deszczulek wynoszą:

- grubość: 16,19 lub 22 mm;
- długość: od 250 do 500 mm;
- szerokość: od 50 do 70 mm.

Im grubszy jest parkiet, tym więcej razy można go odnawiać przez szlifowanie i cyklizowanie.

Mozaika drewniana. Są to bardzo małe deszczułki wykonane z litego drewna, fabrycznie naklejone na siatkę tekstylną lub papier perforowany jak w tradycyjnych parkietach, czyli w jodełkę, kwadraty, romby lub szachownicę. Płyty mają następujące wymiary:

- grubość: od 8 do 10 mm;
- długość: 80 mm;
- szerokość: 100 mm.

W posadzce z mozaiki można łączyć różne gatunki drewna lub deszczułki

▶ Rodzaje parkietów

■ **Klasyczny** – zwany też tradycyjnym. Są to proste pojedyncze deszczułki (klepki) z litego drewna, z brzegami uformowanymi w pióra i wpusty.

■ **Lamelowy, czyli lamparkiet.** Deszczułki tego parkietu nie mają wpustów i wypustów, dlatego w posadzce nie są wzajemnie łączone, tylko przyklejane bezpośrednio do podłoża. Lamparkiet sprzedawany jest albo w oddzielnych deszczułkach (jak zwykły parkiet) lub w płytkach składających się z kilkunastu deszczulek naklejonych na elastyczną siatkę w układzie w jodełkę lub cegiełkę.

■ **Przemysłowy.** Parkiet z deszczulek układanych pionowo (na sztorc). Bardzo trwałe, coraz częściej układane w domach jednorodzinnych.

■ **Warstwowy.** Deszczułki z dwóch lub trzech warstw, sprasowanych i połączonych specjalnym klejem, który zapobiega odkształceniom drewna. Warstwę górną – użytkową – wykonuje się z najlepszych gatunków drewna: po ułożeniu wymaga ona takiego samego wykończenia jak tradycyjny parkiet z litego drewna. Warstwę spodnią wykonuje się z surowca gorszej jakości, np. z forniaru świerkowego. Parkiet ten jest tańszy od tradycyjnego i przemysłowego.

▶ Cięcie płytek ceramicznych. Maszynę do cięcia glazury należy ustawić na płaskim, stabilnym podłożu. Cięcie najlepiej wykonać jednostajnym i zdecydowanym ruchem

o zróżnicowanym kształcie.

Mozaikę przykleja się do podkładu klejem do mozaiki i parkietów, łącząc na styk kolejne boki.

Można ją odnawiać przez szlifowanie i ponowne lakierowanie, ale ponieważ jest dużo cieńsza od parkietu tradycyjnego, nie więcej niż dwa razy.

Panele drewniane. Mają konstrukcję warstwową, dzięki czemu nie paczą się i nie odkształcają pod wpływem wilgoci. Oto ich warstwy:

- **górną, dekoracyjną** – z twardego drewna drzew liściastych,

▶ A może panele laminowane lub korkowe?

Panele produkuje się nie tylko z drewna, ale też z **materiałów drewnopochodnych**, z wierzchnią warstwą z tworzywa sztucznego, czyli z **laminatu**. Ta warstwa może imitować różne gatunki drewna, płytki ceramiczne lub metal. Oto warstwy takich paneli:

- **górną** – papier dekoracyjny lub cienki forniur z laminatu;
- **środkową** – płyta drewnopochodna (HDF lub tańsza MDF);
- **spodnią** – tworzywo sztuczne lub kilka warstw wzmocnionego papieru.

Standardowe panele laminowane mają grubość 8 mm. W sprzedaży są dostępne także panele cieńsze, nawet 6-milimetrowe, ale są to produkty o gorszych parametrach, najczęściej sprzedawane podczas akcji promocyjnych, dlatego nie warto ich kupować.

Panele laminowane są fabrycznie wykończone, a więc nie trzeba ich lakierować i cyklizować.

W sprzedaży dostępne są także **panele korkowe**. Ich rdzeń, podobnie jak w panelach laminowanych, tworzy płyta HDF lub MDF, pod którą znajduje się kilkumilimetrowa warstwa sprasowanego korka. Warstwa górna może być wykończona na dwa sposoby:

- dekoracyjnym forniurem korkowym, który pokrywa się lakierem lub przezroczystą folią PVC;
- cienką okleiną drewnianą.

Można je układać bez klejenia, nawet w wilgotnych pomieszczeniach, takich jak kuchnia i łazienka.

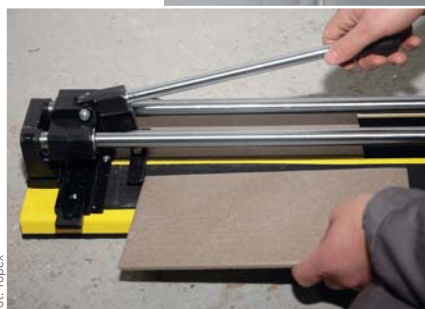

foto: Topex

foto: Topex

„ Po przyklejeniu podłogi drewnianej konieczne jest oczekiwanie 2–3 tygodni, podczas których drewno osiąga równowagę higroskopijną typową dla warunków otoczenia, w którym będzie użytkowane „

■ **środkowa** – z deszczulek ułożonych poprzecznie,

■ **spodnia** – ze sklejki lub okleiny z drewna tańszego gatunku (najczęściej sosny).

A oto wymiary paneli:

- grubość: od 7 do 22 mm;
- długość: od 60 do 250 cm;
- szerokość: od 7 do 17 cm.

Z paneli układa się tzw. podłogi pływające, czyli niemocowane na stałe do podłoża: poszczególne deski łączy się klejem lub na zatrzaski i układa na matach z pianki, która izoluje cieplnie i akustycznie. Panele drewniane są bardzo popularne, bo szybko się układa, a **montaż jest na tyle łatwy, że można go wykonać samodzielnie**. Podobnie jak parkiet tradycyjny, zniszczone panele drewniane można kilkakrotnie odnawiać, to znaczy szlifować i lakierować.

Deski z drewna litego. Mogą mieć krawędzie gładkie lub wyprofilowane na pióro i wpust. Ich wymiary:

- długość: od 3 do 10 m;
- szerokość: od 9 do 18 cm;
- grubość: od 14 do 30 mm

Podłogi z desek przybija się najczęściej do legarów drewnianych. Można je także przykleić bezpośrednio na gładzi cementowej lub gipsowej. **Podobnie jak parkiet, po ułożeniu wymagają wycyklinowania i oszlifowania. Można je odnawiać.**

Posadzka z płytek gresowych. Ponieważ gres ma niską nasiąkliwość, jest twardy i odporny na działanie środków chemicznych, bez problemów może być układany w kuchniach i jadalniach

foto: Nowa Galia
foto: Opoczno

Na ścianie, podłodze i wokół kominka ułożono takie same rodzaje płytek. Taki zabieg można zastosować tylko wtedy, gdy płytki oznaczono jako podłogowe

Płytki

Do niedawna wybierano je tylko do łazienek, kuchni i holi, ale od kiedy ogrzewanie podłogowe stało się powszechne, coraz częściej wykańcza się nimi podłogi w salonach, jadalniach i pokojach dziennych. Takie posadzki łatwo utrzymać w czystości, bo są odporne na wilgoć i detergenty, nie niszczą się od pantofli na szpilkach ani psich pazurów. Mniej groźny jest dla nich piasek naniesiony butami, a jeśli je starannie ułożono, mogą służyć

wiele lat. Walorem płytek jest też naturalność surowca, z jakiego się je wytwarza, a jest to glina wypalana w wysokiej temperaturze. Można więc je bez obaw zastosować w domu alergika.

Płytki są dostępne w wielu kolorach, rozmiarach i wariantach, dlatego łatwo dobrą je do planowanego wystroju pomieszczeń. Tyle plusów, a jakie minusy? **Mogą pękać wskutek uderzenia ciężkim przedmiotem**, a ponadto są nieelastyczne i muszą być ułożone przez fachowca.

Twardość – czyli parametr określający, czy płytka jest odporna na zarysowania. Oznacza się go w skali Mohsa: cyframi od 1 do 10. Im materiał jest bardziej odporny, tym większa cyfra. Twardość mierzy się ręcznie, rysując powierzchnię płytki minerałami o określonej twardości (m.in. talkiem lub diamentem). **Na domowe posadzki wystarczą płytki o twardości 5–6.**

Chemoodporność – czyli odporność na działanie substancji chemicznych. Na tę cechę warto zwrócić uwagę wtedy, gdy płytkami chcemy wykończyć podłogę w pomieszczeniach gospodarczych lub w garażu.

Kamień

Posadzki kamienne są cenione za szlachetny wygląd, różnorodność naturalnych barw i rysunku, ale stosuje się je rzadko, przede wszystkim ze względu na wysoką cenę. Podobnie jak płytki ceramiczne, kamień może mieć różną ścieralność i twardość, a więc cechy, które decydują o łatwości obróbki i układania płytek, a potem – o trwałości posadzki. **Posadzki kamienne najczęściej układa się na parterze, bo są ciężkie i obciążają strop.**

Fakty i mity na temat płytek

Duże, czyli lepsze. Nie zawsze. Trudniej się przycina i trudniej układa. Dużych płytek lepiej też nie wybierać do małych pomieszczeń, bo sprawią, że będzie się wydawać mniejsze niż w rzeczywistości.

Płytek trzeba kupić 10–15% więcej niż wynosi powierzchnia podłogi. Tak. I nadmiar powinien być tym większy, im większe są płytki.

Cena płytek to połowa kosztów nowej posadzki. Tak. Bo oprócz robocizny płacimy za akcesoria, preparaty do wyrównania podkładu, kleje i zaprawy do spoin, listwy i środki do czyszczenia.

Płytki muszą mieć taki sam kształt. Nie. Ładną posadzkę można ułożyć z płytek o różnych kształtach, ważne jest tylko, by miały jednakową grubość.

Układ ukośny (w karo) optycznie powiększa pomieszczenie. Prawda.

Płytki kamienne można konserwować pastą do podłóg drewnianych. Tak, ale mogą się od tego zrobić śliskie. Można je także pokryć warstwą lakieru wodnego.

Co sprawdzić przed zakupem?

Ścieralność – oznaczona jest klasami: **im wyższa klasa, tym większa jest odporność płytek na ścieranie.** Najwyższą III klasę należy wybierać do holu, przedpokoju i salonu, do których wchodzi się w butach, na których zawsze wnosi się piasek. Tam, gdzie poruszamy się w kapciach lub boso, wystarczą płytki klasy I, do łazienki najlepiej – II.

Antypoślizgowość – to parametr ważny, gdy wybieramy płytki do pomieszczeń wilgotnych i mokrych. **Płytki są antypoślizgowe, jeśli mają wypukłe i wklęsłe wzory** – tzw. reliefy i ryfle: takie płytki są oznaczane śnieżynką.

Porównanie cech różnych rodzajów płytek stosowanych na posadzki

cechy	Rodzaj płytek		
	gres	klinkier	terakota
surowiec	kwarc	glina	kamionka
odporność na ścieranie	duża	bardzo duża	niska
kolorystyka	bogata	uboga: czerwień, pomarańcze, brązy	różnorodna, nieszkliwiona: kremowy, żółty, brązowy, czerwony; szkliwiona – może mieć dowolny kolor
nasiąkliwość	niska	niska	niska
odporność na środki chemiczne	wysoka	bardzo wysoka	niska
twardość	duża	duża	duża

Granit. To kamień w kolorach ciemnoszarym bądź czerwonym, nienasiąkliwy, twardy, odporny na zarysowania, wilgoć oraz działanie kwasów i tłuszczów. **Nie wymaga impregnacji: można go stosować w łazienkach i kuchniach**, bo jest odporny na działanie środków czyszczących przeznaczonych do sprzątania tych pomieszczeń. Jest wytrzymały: rzadko pęka. Można go wypolerować, ale wtedy będzie śliski.

Marmur. Grupa skał o bardzo różnorodnych barwach – od bieli przez różę, żółcienie, beże, brązy i szarości, a także odcienie zieleni do prawie czarnych. Marmury są cenne i uważane za symbol luksusu, ale warto wiedzieć, że skały te **są nasiąkliwe i łatwo się plamią, są też nieodporne na działanie kwasów – nawet słabych, jakie stosuje się**

w kuchni (ocet, soki owocowe, nie mówiąc o środkach do usuwania osadów mineralnych zostawianych przez twardą wodę), dlatego wymaga impregnacji. **Nawet impregnowanego nie poleca się jednak na podłogi w kuchni i łazienkach. Łatwo się rysuje i matowieje oraz przebarwia pod wpływem tłuszczu.** Nadaje się na posadzki w holach, przedpokojach i w sieni, ale i tam może zmatowieć wskutek ścierania piaskiem nanoszonym na obuwie.

Trawertyn. To kamień o różnych odcieniach beżu. Jest trudny do utrzymania w czystości ze względu na naturalne pory, które są jego ozdobą. Oferowany niekiedy po obróbce polegającej na wypełnieniu porów i oszlifowaniu. Posadzka z trawertynu **wymaga kłopotliwej konserwacji: powtarzania zabiegu impregnacji i regularnego polerowania.** Nie polecany do kuchni, sprawdzi się za to w łazienkach.

Wykładziny

Ten, kto zaplanował wymianę starej wykładziny, może się w sklepach miło rozczarować. Dlaczego? Bo te sprzed lat zapamiętaliśmy jako

zimne, a przede wszystkim dość marne jakościowo, bure i brzydkie. Teraz jest naprawdę inaczej: oferta może zadowolić najbardziej wybrednego klienta.

Wykładziny dywanowe. Różnią się wytrzymałością, odpornością na plamy oraz odkształcenia, dlatego zawsze warto uwzględnić sposób użytkowania pomieszczenia, w którym mają się znaleźć, na przykład: – w sypialni można ułożyć dekoracyjną wykładzinę welurową lub pętelkową ciętą o długim i gęstym runie – obie miękkie i ciepłe w dotyku;

– w pokoju dziennym i dziecięcym lepiej sprawdzi się wykładzina pętelkowa z krótkim włosem, bardziej wytrzymała i odporna na zabrudzenia.

Wykładziny dywanowe produkuje się z włókien naturalnych: wełny, sizalu, a nawet trawy morskiej lub włókna kokosowego, a także z włókien syntetycznych – poliamidu i polipropylenu. Oto ich właściwości:

■ **Wełna** jest miękka, sprężysta, odporna na zabrudzenia i trudnopalna. Dobrze izoluje ciepłnie i akustycznie. **Nie jest polecana do miejsc wilgotnych i nie należy jej układać w pomieszczeniach przeznaczonych dla alergików.**

■ **Sizal** to bardzo trwałe, wytrzymałe, szorstkie włókno z łodyg agawy. Jest antystatyczne i niepodatne na odkształcenia oraz nieodporne na wilgoć. Takiej wykładziny **nie można prać i czyścić detergentami.**

■ **Trawa morska** – również trwała, ale sztywna, dlatego nie sprawdza się w sypialniach i pokojach dzieci. Polecana jest natomiast **do pomieszczeń często użytkowanych: holi, przedpokoi i korytarzy.** Ponieważ trudno się barwi, dostępna jest tylko w naturalnym kolorze beżu.

■ **Włókno kokosowe** pozyskuje się z okrywy orzechów palmy kokosowej. Jest sztywne, ale cennie za właściwości antystatyczne.

foto: Komfort

Wykładziny dywanowe sprawdzą się w pokoju dziecka. Są ciepłe, bo mają warstwę izolacyjną

■ **Polipropylen** to włókno, które najczęściej łączy się w wykładzinach z włóknami naturalnymi. Jest trwały, wytrzymały na ścieranie, zgniatanie oraz wilgoć, nie plami się i jest odporny na środki chemiczne oraz na grzyby i bakterie.

■ **Poliamid**, czyli włókno nylonowe odporne na rozciąganie, zginanie i skręcanie. Zgniecione powraca do swojego kształtu. Łatwo się barwi, dlatego dostępne jest w wielu kolorach. Niestety, łatwo się także plami.

Wykładziny z PVC. Dlaczego wciąż są tak popularne? Bo łatwo się je układa, są trwałe i odporne na uszkodzenia, nietrudno je utrzymać w czystości, a ich pielęgnacja jest niekłopotliwa. Można je stosować w pomieszczeniach przeznaczonych dla alergików. Gładkie wykładziny z PVC są bakteriostatyczne, a to znaczy, że mikroorganizmy nie rozwijają się na ich powierzchni. **Dobrze sprawdzają się w łazience i kuchni**, bo są odporne na wilgoć. A ponadto są niedrogie.

Wykładziny z linoleum. Wykonane z mączki drzewnej, oleju lnianego, żywicy, wapieni i juty tworzą bardzo trwałe materiały. Nie przepuszczają wody, są odporne na zarysowanie i uszkodzenia. Można nimi wykończyć posadzki **w kuchni, korytarzach i przedpokojach.** Uznawane są za bardzo zdrowe i higieniczne. ■

ZDANIEM EKSPERTA

Odpowiedzi na pytanie udzielił Aleksander Kalinowski, rzeczoznawca Państwowej Inspekcji Handlowej w Warszawie oraz biegły sądowy przy Sądzie Wojewódzkim w Warszawie z zakresu parkieciarstwa i podłóg drewnianych, współwłaściciel firmy Des-parkiet

Jaka jest różnica pomiędzy podłogą lakierowaną a olejowaną?

Zarówno lakier, jak i olej równie skutecznie zabezpieczają drewno, ponieważ tworzą powłoki o podobnych walorach użytkowych, ale po ich zastosowaniu uzyskuje się inny efekt estetyczny. Według mnie pod tym względem oleje mają przewagę nad lakierami, bo są produktami naturalnymi, ekologicznymi i konkurencyjnymi dla lakierów na bazie wody. Idealnie harmonizują z drewnem, a jednocześnie delikatnie podkreślają i eksponują jego naturalną strukturę.

Powłoki olejowane są odnawialne i zazwyczaj nie wymagają powtórnego szlifowania. Uszkodzone np. mechanicznie z łatwością dają się naprawić miejscowo. Jeśli podłoga jest lakierowana, operacja ta jest możliwa, ale wymaga większych umiejętności manualnych oraz specjalnych preparatów.

Każda podłoga, zarówno lakierowana, jak i olejowana, musi być pielęgnowana. Obowiązkiem wykonawcy podłogi jest poinformowanie inwestora, jak należy eksploatować podłogę drewnianą i czym ją konserwować.